

**Pohjoismainen
GI Norden
-konferenssi
keräsi Helsingin
messukeskuk-
seen yli 200
osallistujaa.**

GI Norden – paikkatietoysteistyötä eri Pohjoismaissa

Pohjoismainen GI Norden -paikkatietokonferenssi pidettiin Helsingin Messukeskuksessa 8.–10. 2001. Tapahtuma keräsi paikalle yli 200 vierasta. Sankoin osallistujien joukko oli saapunut Suomesta, mutta edustettuina oli koko Pohjola Grönlantia myöten. Päivien ohjelma tarjosikin hyvän tilaisuuden seurata mitä alalla tapahtuu eri Pohjoismaissa.

Avajaispäivän teemana oli paikkatietoysteistyö eri Pohjoismaissa. Luentojakso antoi hyvän yleiskuvan, miten kuntien, valtion ja yritysten välinen yhteistyö ja työnjako eri Pohjoismaissa toimii ja mitkä ovat tärkeimmät meneillään olevat yhteiset paikkatietohankkeet.

Paikkatietotekniikalla on keskeinen merkitys kuntien toiminnassa, myös päätöksenteossa, totesi ensimmäisen puheenvuoron pitänyt **Cay Sevón** sisäasiainministeriöstä. Sevónin mukaan yhteistyön haasteita lisää kuntien heterogeisuus. Isoimmat kaupungit kattavat pinta-alaltaan murto-osan maastamme. Niihin on kuitenkin keskittynyt suuri osa maamme asukkaista, yrityksistä ja työpaikoista, mikä korostaa paikkatietotekniikan hyväksikäytön merkitystä näiden kuntien toiminnassa. Toisaalta pienimmissä kunnissa paikkatietotekniikan käyttö ja osaaminen voi olla aika vähäistä.

Tarvittavat tehtävät hoidetaan konsultti-voimin.

Suomessa on parhaillaan meneillään useita isoja tietojärjestelmähankkeita, kuten UKTJ, suunnitelmatietojärjestelmä ja Digiroad. Niiden toteuttamisessa tarvitaan sekä kuntien että valtion panosta, ja ne vaativat onnistuakseen valtion kuntien toimivaa työnjakoa ja yhteistyötä. Sevónn toivoikin enemmän yhteentoimivuutta kuntien paikkatietojärjestelmien kirjoon. Valtion ja kuntien tietojärjestelmien välinen yhteinen rajapinta on toimivan yhteistyön edellytys, hän totesi.

Ruotsissa tekeillä valtakunnallinen kiinteistö tietopalvelu

Ruotsissa kuntien ja valtion välisistä yhteistyöhankkeista on merkittävin valtakunnallisen kiinteistö tietopalvelun toteuttaminen, kertoi **Olof Olsson** Ruotsin maanmittauslaitoksesta Lantmäterietistä. LMV:n ja kuntien tarkoituksena on rakentaa yhteinen palvelutietokanta, joka sisältää kattavan kiinteistörajakartan koko Ruotsin alueella. Ruotsissa 39 suu-

rinta kuntaa vastaa kiinteistönmuodostuksesta alueellaan, muu osa maasta on LMV:n vastuulla.

Palvelu on tarkoitettu toteuttaa siten, että kunnat ylläpitävät suoraan palvelutietokannan tietoja. Tietojärjestelmän rajapinta tullaan rakentamaan modulaarisesti siten, että siihen voidaan tarpeen mukaan yhdistellä eri komponentteja muun muassa kunkin kunnan paikkatieto-ohjelmistosta riippuen. Liikkeelle on lähdetty tietojärjestelmässä käsiteltävän tiedon yksityiskohtaisesta kuvauksesta, jonka pohjalta voidaan toteuttaa eri järjestelmiin toimivat tiedonsiirtoratkaisut.

Järjestelmä tulee kattamaan koko Ruotsin vuoden 2003 loppuun mennessä. Työhön liittyen kunnat ja valtio ovat tehneet yhteistyösopimuksen. Valtakunnalliseen järjestelmään tietoja toimittavat kunnat saavat korvauksen LMV:n aineistomyyntituloista.

Hanke vauhdittaa kuntien paikkatietotekniikan kehitystä yleisemminkin, huomautti Olsson, sillä kunnat joutuvat paneutumaan perusteellisesti etenkin tietojen mallinnukseen.

Digitaalinen Norja rakentuu

Paikkatietoaineistojen käyttäjien vaatimukset ovat muuttuneet viime vuosina, mikä heijastuu myös tiedon tuotantoon, totesi **Jan Martin Larssen** Statens kartverkistä Norjasta. ”Tiedon tulee olla helposti saavilla, helposti ymmärrettävää, luotettavaa ja standardoitua”, kiteytti Larssen digitaaliajan käyttäjän toiveet.

Norjassa käyttäjien huutoon pyritään vastaamaan Norge digitalt -hankkeessa. Sen tavoitteena on luoda yhtenäinen valtakunnallinen paikkatietoydin, johon kootaan keskeiset peruspaikkatiedot sekä luodaan liittymät paikkatietoihin läheisesti liittyviin tietoihin. Aineiston tarkkuus vaihtelee alueellisesti. Sisältö on jaettu kolmeen tarkkuustasoon: taajamat, asutut alueet, erämaat. Tarkinta tietoa kerätään taajama-alueilta, kun taas asu-mattomilta seuduilta kerätty tieto on yleispiirteisempää.

Tarkoituksena on, että aineiston ylläpito olisi jatkuvaa, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä kuntien ja valtion välillä.

Myös kuntien keskinäinen, alueellinen paikkatietoyhteistyö on lisäänty-mään päin, mainitsi Larssen.

Tanska visioi sähköisiä palveluita

”Laadukas paikkatieto on kaikkien tarvitsijoiden käytettävissä ja sitä käytetään

laajasti. Paikkatiedot ovat saatavissa digitaalisesti, yhdenmukaisin ehdoin, edulliseen hintaan ja yleisesti tunnetuissa formaateissa. Tieto siirtyy julkisenhallinnon sisällä aina digitaalisesti”, hahmotteli **Vagn W. Laursen** GeoForumista Tanskan paikkatietostrategian keskeisiä tavoitteita.

Tavoitteen toteuttaminen vaatii tiedonsiirron teknisten ja hallinnollisten esteiden ratkaisemista. Tanskassa on meneillään hanke, jossa toteutetaan keskeisten kiinteistöön liittyvien tietojen julkinen tietopalvelu, joka tarjoaa rekisterien tiedot sekä kansalaisten selattavaksi omien tietojen tarkistamista varten että hallinnon ja yritysmaailman tarpeita tyydyttämään. Palveluun on ensi vaiheessa tulossa muun muassa rakennus- ja huoneistotiedot, kiinteistötiedot verotusarvoinen, suunnitelmatiedot sekä kartat.

Parhaillaan on työn alla keskeiset karttatiedot sisältävän karttakohdemallin määrittely. Siinä tullaan määrittelemään, mitkä ovat ne keskeiset kartalla kuvattavat kohteet, peruspaikkatiedot, jotka tarvitaan aineistoissa mittakaavasta riippumatta. Hankkeella pyritään edistämään tiedon sujuvaa soljumista eri tarkkuustasojen paikkatietoaineistojen välillä – yleispiirteisestä tarkempaan ja päin vastoin. Esimerkiksi kaavatietojen tulisi siirtyä sujuvasti molempiin suuntiin.

Islannissa urakoidaan aineistojen perustamistyössä

Islannissa meneillään olevista hankkeista tärkeimpiä ovat valtakunnallisen kiinteistötietojärjestelmän ja digitaalisen kiinteistörekisterikartan luominen, kertoi **Þorbjörg Kr. Kjartandóttir** LISasta. Islannissa kiinteistörekisteriä pitävä kunnat ja kiinteistön muodostuksen hoitavat ”laillistetut maanmittarit”.

Paikkatietoyhteistyön ja tiedonkulun tiivistämiseksi Islantiin on perustettu valtionhallinnon ja kuntien yhteistyöko-mitea, mainitsi Kjartandóttir.

Islannissa ollaan myös rakentamassa ”kansallista paikkatietojen luokittelua” (national feature catalogue). Hankkeessa on mukana sekä julkishallinnon että yritysten edustajia. Pääyhteistyökumppanit ovat kansallinen karttalaitos, katasteri-viranomaiset, energialaitos ja Reykjavikin kaupunki. Tiedon hakua helpottamaan on luotu paikkatietohakemisto, jota ylläpitää Islannin karttalaitos.

Kirsi Mäkinen

Kuvat: Antero Aaltonen

**Herätyskokousko? Tavallaan –
GI Norden -konferenssissa kuulijoita
heräteltiin hetkittäin
näin vauhdikkaasti.**

GI Norden on suurin yhteispohjoismainen paikkatietotapahtuma. Tapahtuma järjestetään vuosittain eri Pohjoismaissa. Ensi vuonna kokoonnutaan Tanskaan. GI Nordenin hallituksessa ovat edustettuina pohjoismaiset paikkatietoyhdistykset, Suomesta ProGIS. Suomesta hallituksessa ovat Anna-Maija Ainola Genimap Oy:stä, Matti Arponen Helsingin kaupungilta ja Reino Ruotsalainen Maanmittauslaitoksesta. GI Nordenin puheenjohtaja on Rolf E. Bakken Norjasta. GI Nordenin kotisivu www.ginorden.org.